Namaz hakikatine ulaşmak için

Melike Hanım: “Namazlarımızı huşû içinde kılabilmemiz için ne yapmamız gerekiyor? İsteksiz kıldığım namazların durumu ve hükmü nedir?”

Namazda tek bir noktayı düşünmeliyiz: Namaz bizim fıtrat ve yaratılış borcumuzdur. Biz farkında olmasak da, hissetmesek de, hiçbir şekilde huşuu yakalayamasak da, Allah’ın huzurundaki en faziletli, en sevimli, en güzel, en makbul, en edepli ve en itaatkâr duruşumuz namaz ile mümkün olmaktadır. Namazı yalnız Allah rızası için kılmalıyız. Huşûumuzu bozan oklar kalbimizden değil, şeytandan gelmektedir. Şeytanın bizimle olan meşguliyeti, bizim zevkimizi, huzurumuzu ve huşûumuzu kaçırsa bile, namazın faziletinin daha da yükselmesine zemin hazırlar. Bundan emin olmalıyız. O halde, huşûumuzun olup olmadığına bakmadan, namaz kılmaya devam etmeliyiz. Biz Allah için namaz kılmaya devam ettikçe inşâallah istediğimiz huşûu bulmak için de Rabbimize sığınmış oluruz.

Bedîüzzaman Saîd Nursî Hazretleri, nefsin tembellik döşeğinde ve gaflet uykusunda şeytandan gelen bir takım vesveselere kulak verebileceğini kaydeder ve nefsin bu desisesine karşı önemli ikazlarda bulunur. Nefsimize ve şeytana karşı zafer elde etmek için bu ikazları sık sık hatırlamamızda yarar var:

Meselâ, nefsimize diyebiliriz ki: Ey nefsim! Acaba ömrün ebedî midir? Gelecek seneye, hatta yarına kalmaya senedin var mıdır? Sana usançlık veren şey, dünyada sonsuz seneler kalacağını zannetmendir. Oysa vakıa tam tersidir; senin hem ömrün azdır, hem faydasız uçup gitmektedir. Geçip giden her bir fanî günün yirmi dörtten birisini hakiki bir ebedî hayatın saadetini temin edecek güzel, hoş, rahat ve rahmet bir hizmete sarf etmek ise, usanmak şöyle dursun, bilakis sana ciddî bir şevk ve hoş bir zevk verir.

Diğer yandan; her gün ekmek yersin, su içersin ve havayı teneffüs edersin; bunlardan usandığını söyleyebilir misin? Söylemezsin elbette. Çünkü her an ihtiyaç tekrarlandığından; usanç değil, lezzet alıyorsun!

Kalp, ruh ve vicdan, cisim hanesinde nefsin arkadaşlarıdırlar. Nefis her ne kadar usandığını ve isteksiz olduğunu söylese de; kalbin, ruhun ve vicdanın gıdası, huzuru

ve hayat kaynağı namazdır. Öyleyse nefis bu usanmışlığı sineye çekmeli, arkadaşlarının namaz gıdasını almasına hiç olmazsa göz yummalı, huşû duymuyorsa da buna katlanmalıdır.

Çünkü hem sonsuz acılara maruz, hem hadsiz lezzetlere sevdalı bir kalbin gıdası, elbette her şeye kadir bir Rahîm-i Kerim'in rahmet kapısında aranmalıdır. Keza, şu fanî dünyada, büyük bir hızla ayrılık feryatları koparıp giden bir ruhun hayat kaynağı, her şeye bedel bir Mâbud-u Bâkî'nin ve bir Mahbûb-u Sermedî'nin rahmet çeşmesine namaz ile yönelmektir. Fıtraten ebediyeti isteyen, ebediyet için yaratılmış olan, ezelî ve ebedî bir Zat'ın âyinesi bulunan ve sonsuz derece nâzik ve latîf olan insanın duyguları, şu kasavetli, ezici, sıkıntılı, geçici ve boğucu olan dünya halleri içinde elbette teneffüse pek çok muhtaçtır. Bu teneffüsü ise ancak namaz penceresi sağlayabilmektedir.

Bir diğer husus; namaz, şu dünya misafirhanesinde âciz ve fakir kalbimize kuvvet ve zenginlik vermekte, şüphesiz gireceğimiz bir menzil olan kabirde gıdâ ve ışık hükmünde aydınlık kaynağı olmakta, çetin bir mahkeme olan Mahşerde senet ve berat hüviyetinde bizi kurtarmakta ve ister istemez üstünden geçeceğimiz Sırat Köprüsünde nur ve Burak gibi göz açıp kapayana kadar bizi Cennete ulaştırmaktadır. Böyle eşsiz lütuflara bizi mazhar kılan bir namaz için "neticesizdir" veya "ücreti azdır" diyebilir miyiz? Sözünden dönmesi imkân harici olan Cenâb-ı Hak, Cennet gibi bir ücreti ve ebedî saadet gibi bir hediyeyi bize vaat ederek, pek az bir zamanda, bize, namaz gibi pek güzel bir vazife verse; biz de onun hediyesini hafife alırcasına o vazifeyi yapmaz isek veya vazifeden usanç gösterirsek, pek şiddetli bir azaba müstahak olmaz mıyız?

Aklımızı başımıza almalı ve bilmeliyiz ki, dünkü gün elimizden çıktı. Yarınki gün ise elimizde senet yok ki, ona malik olalım. Öyle ise hakikî ömrümüzü, bulunduğumuz gün bilmeli ve her günün en az birer saatini, birer ihtiyat akçesi gibi, uhrevî bir sandukça hükmünde, hakikî istikbal için teşkil olunan bir mescide veya bir seccadeye atmalıyız.

Sakın, "Benim namazım nerede, şu namazın büyük hakikati nerede?" diye ümitsizlik girdabına kapılmayalım. Zirâ hatırlayalım ki, bir hurma çekirdeği, aslında bir hurma ağacı hükmündedir. Fark yalnız özde ve ayrıntıdadır. Bizim gibi bir avamın, hissetmesek dahi namazımız, büyük bir velinin namazı gibi şu nurdan hissedardır, şu hakikatten bir sırrı vardır. Fakat hiç şüphesiz inkişafı ve aydınlığı, derecelere göre ayrı ayrıdır. Bir hurma çekirdeğinden, mükemmel bir hurma ağacına ne kadar mertebe bulunmakta ise, namazın derecelerinde de daha fazla mertebe vardır. Fakat bütün o mertebelerde, namazın nurânî hakikatinin özü ve esası mevcuttur.1

Dipnot:

1- Sözler, s. 243-247